

مجموعه قوانین و مقررات
تحصیل و استخدام دانشجو معلمان

۱۳۰۸ تا ۱۳۹۷

تدوین:

کرمعلی محبتی توکل

با مقدمه:

دکتر حسین خنیفر
رئیس دانشگاه فرهنگیان

مجمع علمی و فرهنگی مجد

سرشناسه	: محبتی توکل، کرمعلی،
عنوان و نام پدیدآور	: مجموعه قوانین و مقررات تحصیل و استخدام دانشجو معلمان ۱۳۰۸ تا ۱۳۹۷/ تدوین کرمعلی محبتی توکل؛ با مقدمه حسین خنیفر.
مشخصات نشر	: تهران: مجد، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۵۰ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۰۱۷-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: دانشگاه‌ها و مدارس عالی معلمان -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Teacher colleges -- Law and legislation -- Iran
شناسه افزوده	: خنیفر، حسین، مقدمه‌نویس
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ ۳م۹الف/۲۱۲۶ LB
رده بندی دیویی	: ۷۱۰۹۵۵/۳۷۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۵۶۹۹۰۴

هرگونه تکثیر یا استفاده غیرمجاز از کتاب بدون اجازه پدیدآورنده، یا ناشر خلاف قانون، شرع و اخلاق است. موارد تخلف را به دفتر مرکزی «مجد» گزارش فرمایید.

مجموعه قوانین و مقررات تحصیل و استخدام دانشجو معلمان

۱۳۰۸ تا ۱۳۹۷

تألیف: کرمعلی محبتی توکل

انتشارات مجد

چاپ اول: ۱۳۹۷ قیمت: ۳۳۰۰۰ تومان تعداد: ۵۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ و راجع به «مجد» است.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۰۱۷-۱

ISBN J: 978-622-225-017-1

دفتر مرکزی مجد

تهران، میدان انقلاب، تقاطع خیابان منیری جاوید و خیابان شادآرامی، پلاک ۵۷

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۱۲۰۷۸ - ۶۶۴۶۱۰۰۰

فروشگاه مرکزی: تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۹

تلفن: ۶۶۴۰۹۴۲۲ - ۶۶۴۸۶۸۷۴

www.majdlaw.com

E-mail: info@majdlaw.com

کانال رسمی انتشارات مجد در تلگرام: @majdlaw

فهرست مطالب

۱۳	مقدمه
۱۵	پیش گفتار
۱۷	بخش اول: قوانین
۱۷	۱- قانون طرز اعطای کمک خرج به محصلین دارالمعلمین عالی و ترتیب استخدام آن ها پس از فراغت از تحصیل مصوب ۱۳۰۸/۰۹/۲۱
۱۸	۲- نظامنامه طرز تقسیم کمک خرج محصلین دارالمعلمین عالی مصوب ۱۷ اسفند ماه ۱۳۰۸
۱۹	۳- قانون اجازه تاسیس دانش سراهای مقدماتی و عالی مصوبه ۱۹ اسفند ماه ۱۳۱۲ شمسی
۲۳	۴- "نامه" انون اجازه تاسیس دانشسراهای عالی و مقدماتی مصوب ۱۳۱۳/۰۵/۰۷
۲۵	۵- از قانون راجع به فارغ التحصیل های دبیرستان های فلاحتی مصوب ۳ دی ماه ۱۳۱۳ شمسی
۲۶	۶- قانون متمم قانون دانشسراها و دانشگاه مصوب بیست و ششم اسفند ماه ۱۳۱۴
۲۶	۷- از قانون تعیین پایه استخدام فارغ التحصیل های دانش سرای مقدماتی و عالی مصوب پنجم آبانماه ۱۳۱۷
۲۷	۸- قانون راجع به آموزش و تربیت اجباری و مجانی مصوب ۶ مرداد ماه ۱۳۲۲
۳۰	۹- قانون اعطای اعتبار برای اجرای قانون تربیت معلم و تعلیمات عمومی مصوب ۲۹ بهمن ماه ۱۳۲۶
۳۱	۱۰- اصلاح ماده ۱۸ آئین نامه شماره ۱ قانون تعلیمات اجباری مصوب ۱۳۲۸/۰۵/۰۴
۳۱	۱۱- قانون راجع به سازمان و استقلال دانش سرای عالی مصوب ۱۳۳۸/۰۹/۱۳
۳۵	۱۲- قانون مربوط به فارغ التحصیلان دانشسرای عالی مصوب ۱۳۴۳/۰۳/۱۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی
۳۵	۱۳- قانون اجازه اشتغال فارغ التحصیلان دانشسرای عالی در دانش کاه های شهرستانها مصوب ۱۳۴۵/۸/۲۷
۳۶	۱۴- از قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۵۰/۰۲/۱۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی
۳۸	۱۵- از قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۵۱
۳۹	۱۶- قانون الحاق ۲ ماده به قانون اجازه تاسیس دانشسراهای مقدماتی و عالی مصوب سال ۱۳۱۲ مصوب ۱۳۵۴/۰۳/۳۱
۴۰	۱۷- لایحه قانونی معافیت فارغ التحصیلان مراکز تربیت معلم از خدمت زیر پرچم مصوب ۱۳۵۸/۰۲/۲۷
۴۰	۱۸- لایحه قانونی اصلاح مواد هفت و هشت قانون تأمین وسائل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی مصوب ۱۳۵۸/۰۷/۳۰

- ۱۹- لایحه قانونی راجع به لغو تعهد فارغ التحصیلان مراکز تربیت معلم و مؤسسات وابسته به آن و دانش‌آموزان فارغ التحصیل دبیرستانها که از مزایای آموزش رایگان بهره‌مند شده‌اند در صورت انصراف از استخدام آنان مصوب ۱۳۵۸/۰۹/۱۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۱
- ۲۰- لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸ ۴۲
- ۲۱- لایحه قانونی اصلاح تبصره ۳ ماده ۱۸ موضوع قانون راجع به الحاق ۲ ماده به قانون اجازه تأسیس دانشسراهای مقدماتی و عالی: مصوب ۱۳۵۹/۰۳/۳۱ ۴۲
- ۲۲- قانون راجع به لغو تعهد خدمت معلمان فارغ‌التحصیل مراکز تربیت معلم که مشمول لایحه پاکسازی می‌شوند مصوب ۱۳۶۲/۱۰/۲۲ ۴۳
- ۲۳- قانون راجع به الحاق یک تبصره به ماده واحده مربوط به لغو تعهد فارغ‌التحصیلان مراکز تربیت معلم و مؤسسات وابسته مصوب ۱۳۵۸/۰۹/۱۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران ۴۳
- ۲۴- قانون راجع به اصلاح تبصره قانون راجع به الحاق یک تبصره به ماده واحده مربوط به لغو تعهد فارغ‌التحصیلان مراکز تربیت معلم و مؤسسات وابسته مصوب ۱۳۶۰/۱۲/۲ مجلس شورای اسلامی ۴۴
- ۲۵- از قانون خدمت رفاه عمومی مصوب ۱۳۶۳ ۴۴
- ۲۶- از قانون اهداف و وظایف وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۶۶ ۴۵
- ۲۷- از قانون تسهیلات استخدامی اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۶۸ ۴۶
- ۲۸- قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۶۹/۰۳/۰۸ ۴۶
- ۲۹- قانون اصلاح ماده یک لایحه قانونی حذف فارغ‌التحصیلان مراکز تربیت معلم از خدمت زیر پرچم مصوب اردیبهشت ماه ۱۳۵۸ درای انقلاب اسلامی ۴۸
- ۳۰- قانون ممنوعیت ادامه تحصیل کارگزاران کشور در ساعات اداری مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۱۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۹
- ۳۱- از قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۴ ۵۰
- ۳۲- قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش مصوب ۱۳۷۴/۰۴/۰۴ ۵۰
- ۳۳- از قانون بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور ۵۵
- ۳۴- قانون صدور مجوز کارت معافیت از خدمت برای متعهدین خدمت فاقد ردیف حقوقی استخدامی در وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۸۰/۰۳/۲۳ ۵۹
- ۳۵- از قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶ ۵۹
- ۳۶- از قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۸۸ ۶۰
- ۳۷- جزء «ک» بند ۷ قانون بودجه ۱۳۸۹ ۶۱
- ۳۸- قانون پذیرش دانشجو در آموزشکده های فنی و حرفه ای، مراکز تربیت معلم و دانشگاه شهید رجایی مصوب ۱۳۸۹/۰۲/۰۹ ۶۱
- ۳۹- از قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴ - ۱۳۹۰) ۶۲
- ۴۰- از قانون بودجه ۱۳۹۰ ۶۲

۶۳	۴۱- قانون اصلاح موادی از قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۹۰/۰۸/۲۲
۷۹	۴۲- قانون الحاق دو تبصره به ماده (۱۷) قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش ۱۹/۷/۱۳۹۱
۷۹	۴۳- سیاست های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۰۵
۸۲	۴۴- قانون تفسیر قانون الحاق دو تبصره به ماده (۱۷) قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۹۲/۰۷/۱۴
۸۲	۴۵- قانون تفسیر قانون الحاق دو تبصره به ماده (۱۷) قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش ۲/۱۳۹۴/۲
۸۳	۴۶- قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵
۸۵	بخش دوم، بین نامه، تصویب نامه ها و اساسنامه ها
۸۵	۱- از آیین نامه اجرایی طرح قانون اساسی و ماده ۷ آیین نامه طرز تقسیم کمک خرج به دانشجویان انشورای عالی، مصوب ۳ مهر ماه ۱۳۱۷ کمیسیون فرهنگ مجلس شورای ملی
۸۵	۲- آیین نامه شبانه روزی و تحصیلی دانشسرای عالی ۱۳۲۵/۸/۱
۸۷	۳- آیین نامه اجرائی تبصره ۴ ماده واحده ف. ت. تشکیل هیئت امضاء دانشسرای عالی مصوب ۱۳۴۹/۰۷/۰۱ با اصلاحات و الحاقات
۸۸	۴- آیین نامه دادن مهلت و نحوه تقسیم بدهی اشخاص به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و تعیین نرخ بهره و خسارت اشخاص به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و تعیین نرخ بهره و خسارت تاخیر تادیه مصوب ۱۳۵۱/۰۸/۲۹
۹۰	۵- از آیین نامه مأموریت ها موضوع ماده ۱۱ قانون اسناد مشعری مصوب ۱۳۵۲/۰۶/۲۴
۹۰	مصوب هیأت وزیران
۹۰	۶- آیین نامه اجرائی لایحه قانونی معافیت فارغ التحصیلان مراکز دولتی از خدمت زیرپرچم مصوب ۵۸/۰۵/۰۶ هیأت وزیران
۹۱	۷- آیین نامه اجرائی تبصره ماده ۷ موضوع لایحه قانونی اصلاح مواد ۷ و ۸ قانون اسناد مشعری و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی مصوب ۱۳۵۹/۰۳/۱۲ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران
۹۴	۸- از آیین نامه اجرائی قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۴/۰۷/۲۹ مجلس شورای اسلامی
۹۵	۹- آیین نامه اجرائی بخش معافیت تحصیلی قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۴/۰۵/۰۹
۹۸	۱۰- تصویب نامه در خصوص نحوه اجرای مصوبه شماره ۶۴۳۳۰ مورخ ۱۳۶۴/۷/۲۳ نسبت به افرادی که در جریان اعزام به جبهه، اسیر یا مفقودالثر شده یا می شوند

- ۱۱- تصویب نامه در خصوص دانشجویانی که تعهد استخدامی به دستگاه‌های اجرایی دارند و در جریان اعزام به جبهه‌ها شهید، اسیر، مفقودالاثر یا جانباز می‌شوند ۹۹
- ۱۲- تصویب‌نامه در مورد کارکنان داوطلب اعزام به جبهه مصوب ۱۳۶۷/۰۲/۰۷ ۱۰۰
- ۱۳- دستورالعمل راجع به نحوه استفاده از مأموریت‌های آموزشی ۱۳۶۷ ۱۰۳
- ۱۴- آئین نامه اجرایی قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۶۹/۰۹/۲۵ هیأت وزیران ۱۰۴
- ۱۵- آیین نامه اجرایی آموزش عالی آزادگان مصوب ۱۳۶۹/۰۷/۲۹ هیأت وزیران ۱۰۵
- ۱۶- آئین نامه اجرایی ماده ۱۴ قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۰/۰۳/۰۸ هیأت وزیران ۱۰۷
- ۱۷- مصوبه پانصدونجاه و یکمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۱۳۷۱/ ۹/ ۱۲ ۱۰۹
- ۱۸- آیین نامه اجرایی قانون ممنوعیت ادامه تحصیل کارگزاران کشور در ساعات اداری مصوب ۱۳۷۳/۰۴/۱۲ هیأت وزیران ۱۰۹
- ۲۰- آیین نامه انضباطی دانشجویان جمهوری اسلامی ایران ۱۱۱
- ۲۱- آئین نامه آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی ۳۳۹ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۴ شورای عالی برنامه ریزی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۱۱۷
- ۲۲- آیین نامه اجرایی قانون گسترش کشور مصوب ۱۳۷۷/۰۵/۲۵ کمیسیون مشترک آموزش و پرورش و امور ادارات استانی مجلس شورای اسلامی ۱۳۰
- ۲۳- مجوز تأسیس دوره کارانی پسته دانشسراهای تربیت معلم مصوب ۱۳۷۷/۰۶/۱۷ ۱۳۸
- شورای عالی آموزش و پرورش ۱۳۸
- ۲۴- اساسنامه دوره کاردانی پیوسته دانشسراهای تربیت معلم مصوب ۱۳۷۷/۰۹/۰۳ شورای عالی و وزیر آموزش و پرورش ۱۳۹
- ۲۵- آیین نامه اجرایی ماده ۱۲ قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان مصوب ۱۳۷۸/۰۸/۰۲ هیأت وزیران ۱۴۰
- ۲۶- آیین نامه اجرایی قانون صدور مجوز کارت معافیت از خدمت برای متعهدین خدمت فاقد ردیف حقوقی استخدامی در وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۸۱/۰۷/۳۴ هیأت وزیران ۱۴۲
- ۲۷- آیین نامه اجرایی قانون تسهیلات استخدامی ویژه فرزندان شاه مصوب ۱۳۸۱/۰۶/۰۳ ۱۴۳
- هیأت وزیران با اصلاحات و الحاقات بعدی ۱۴۳
- ۲۸- از اصلاح آیین نامه دادن مهلت و نحوه تقسیط بدهی اشخاص به وزارتخانه ها و موسسات دولتی و تعیین نرخ بهره و خسارت تاخیر تادیه و تنفیذ آن به عنوان آیین نامه موضوع ماده (۴۷) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۸۴/۰۵/۰۹ ۱۴۵
- ۲۹- از آیین نامه ساماندهی اشتغال فرزندان شاهد و جانبازان بیست و پنج درصد و بالاتر مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۲۷ هیأت وزیران ۱۴۶
- ۳۰- از سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مصوب جلسه ۶۹۷ مورخ ۱۳۹۰/۷/۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۴۶
- ۳۱- تشکیل دانشگاه ویژه فرهنگیان ۱۴۸

۳۲- اساسنامه «دانشگاه فرهنگیان» مصوب ۷۰۴ جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی	۱۴۹
۳۳- آیین نامه آموزشی سال ۹۱ به بعد دوره های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته	۱۶۰
۳۴- آیین نامه اجرایی قانون اصلاح قانون وظیفه عمومی مصوب ۱۳۹۱ هیأت وزیران	۱۶۶
۳۵- آیین نامه اجرایی معافیت تحصیلی مصوب جلسه مورخ ۲۹/۸/۱۳۹۲ هیأت وزیران	۱۷۲
۳۶- آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی پیوسته و ناپیوسته ۱۳۹۳	۱۷۷
۳۷- شیوه نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته) دانشگاه فرهنگیان	۱۸۵
۳۷- آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مصوب جلسه ۸۶۶ مورخ ۱۳۹۴/۰۷/۴ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۱۹۰
۳۸- آیین نامه اجرایی ماده (۵۸) مکرر قانون خدمت وظیفه عمومی جلسه ۹۵/۱۱/۲۷ هیأت وزیران	۱۹۶
۳۹- از مصوبه یکم و هشتادمین جلسه مورخ ۹۶/۱۰/۲ شورای عالی اداری درمورد پذیرش دانشجویان دانشجو - شهید رجایی و دانشگاه فرهنگیان به شماره ۱۶۸۲۴۸۸ مورخ ۹۶/۱۱/۱۷	۱۹۸
بخش سوم: آراء وحدت رویه دیوان عدالت اداری	۱۹۹
۱- رأی شماره ۱۹۳ مورخ ۱۳۹۰/۰۶/۲۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع احتساب سال های تحصیل در دانشسرا جزء نامه خدمت رسمی از اول مهر ماه ۱۳۵۴	۱۹۹
۲- رأی شماره ۲۱ مورخ ۱۳۷۰/۰۲/۲۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص اخراج مستخدمین پس از انقضای دوره آزمایش بدون اثبات تقصیر و صدور حکم قطعی در هیأت های تخلفات اداری	۲۰۰
۳- رأی شماره ۵۵ مورخ ۷۰/۰۵/۱۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع عدم مغایرت بخشنامه مورخ ۶۹/۷/۳ وزارت آموزش عالی با ماده ۱ قانون اجازه تأسیس دانشسراهای مقدماتی و عالی مصوب ۱۳۱۲ مبنی بر لزوم اخذ گواهی تعهد خدمت از دانشجویان رشته های دبیری قبل از ثبت نام	۲۰۱
۴- رأی شماره ۲۵ مورخ ۷۰/۰۵/۱۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع عدم مخالفت بخشنامه مورخ ۶۶/۳/۴ دفتر آموزش ابتدایی و راهنمایی وزارت آموزش پرورش درخصوص ضوابط مربوط به تعیین محل خدمت فارغ التحصیلان ۱۳۶۶ مرکز تربیت معلم با قانون	۲۰۲
۵- رأی شماره ۱۲۵ مورخ ۷۲/۷/۱۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر عدم پذیرش سوابق تحصیل بر اساس تبصره ماده ۷ قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش مصوب سال ۱۳۶۹ مجلس شورای اسلامی	۲۰۳
۶- رأی شماره ۱۰ مورخ ۷۶/۰۳/۱۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع اخذ خسارت از دانشجویان متعهد خدمت پذیرفته شده در رشته های نیمه متمرکز	۲۰۴

- ۷- رأی شماره ۳۳ الی ۳۷ مورخ ۷۶/۰۴/۱۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر اینکه لغو احکام استخدامی متعهدین پس از فراغت از تحصیل و اشتغال به خدمت با اهداف قانونگذار منافات دارد. ۲۰۵
- ۸- رأی شماره ۱۷۳ مورخ ۷۶/۱۲/۰۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر اینکه به موجب مواد (۷ و ۸) قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۶۹/۳/۸ مشمولان قانون مزبور در تمام مدت تحصیل درحالت استخدام آزمایشی قرار دارند. ۲۰۷
- ۹- رأی شماره ۱۲۷ مورخ ۱۳۷۷/۰۶/۲۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر اینکه پایان دادن به خدمت مشمولین قانون مزبور پس از استخدام آنان موقعیت قانونی ندارد. ۲۰۸
- ۱۰- رأی شماره ۱۰۶ مورخ ۷۹/۰۳/۰۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع استخدام ازمایشی و رسمی متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش. ۲۰۹
- ۱۱- رأی شماره ۸۰/۸۵ مورخ ۸۰/۰۳/۲۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر آموزش و پرورش. ۲۱۰
- ۱۲- رأی شماره ۳۴ مورخ ۸۰/۰۵/۲۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص استخدام رسمی و قطعی متعهدین خدمت پس از فراغت از تحصیل در صورت نیاز وزارت آموزش و پرورش و تأیید صلاحیت آنان. ۲۱۱
- ۱۳- رأی شماره ۲۱۸ مورخ ۸۰/۰۷/۰۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع عدم ابطال ماده ۷ آیین نامه اجرایی قانون تمدن خدمت به وزارت آموزش و پرورش موضوع تصویب نامه شماره ۸۲۱۳۸/ت/۵۳۶- مورخ ۱۳۶۹/۹/۲۰ هیأت وزیران. ۲۱۲
- ۱۴- رأی شماره ۲۴۴ مورخ ۸۰/۰۸/۰۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص اینکه عدم استخدام متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش به طور رسمی فاقد وجهات قانونی است. ۲۱۴
- ۱۵- رأی شماره ۱۹۵ مورخ ۸۱/۰۶/۱۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص جواز پرداخت حقوق به مشمولین قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش در زمان تحصیل. ۲۱۴
- ۱۶- رأی شماره ۳۰۳-۳۰۴ مورخ ۸۱/۰۸/۲۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر اینکه لغو حکم استخدام قطعی به هر عنوان مخالف هدف مقنن در وضع قانون متعهدین به خدمت می باشد. ۲۱۵
- ۱۷- رأی شماره ۲۳۹ مورخ ۸۴/۰۵/۳۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع اینکه جواز تأمین نیروی انسانی آموزشی در وزارت آموزش و پرورش از بین طلاب حوزه های علمیه مصرح در لزوم اخذ تعهد ثبتي از آنان نیست، و احتساب سنوات بدون اخذ سند تعهد ثبتي ... ۲۱۷
- ۱۸- رأی شماره ۵۱۵ مورخ ۸۵/۰۷/۱۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر اینکه دانشجویان متعهد به خدمت از بدو تحصیل خود به خدمت آزمایشی درآمده و در طول تحصیل در حکم آزمایشی محسوب می شوند. ۲۱۹

- ۱۹- رأی شماره ۲۵۸ مورخ ۸۵/۱۱/۱۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر اینکه پایان دادن به خدمت مشمولین متعهدین خدمت پس از تحقق و اجتماع شرایط قانونی لازم و یا استخدام آنان به طور غیر قطعی از جمله خرید خدمت موافق هدف و حکم مقنن نیست..... ۲۲۰
- ۲۰- رأی شماره ۱۶۳ مورخ ۸۶/۰۳/۱۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر اینکه عدم احتساب مدت تحصیل طلاب که قبل از تاریخ تصویب اساسنامه مدرسه عالی تربیتی و قضائی طلاب مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی به استخدام وزارت آموزش و پرورش درآمده، به ادعای عدم سپردن تعهد ثبتی و جاهت قانونی ندارد..... ۲۲۲
- ۲۱- رأی شماره ۱۶۲ مورخ ۸۶/۰۳/۱۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر اینکه احتساب سنوات تحصیل پذیرفته شدگان قبل از سال ۱۳۵۴، که به هر نحو قبل از تاریخ تصویب قانون در ۱۳۶۹/۳/۸ از خدمت در آموزش و پرورش خارج شده‌اند مجوز قانونی ندارد..... ۲۲۴
- ۲۲- رأی شماره ۶۵۴ مورخ ۸۶/۰۸/۰۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر اینکه متعهدین خدمت در صورت اجتماع شرایط درعداد مستخدمین رسمی محسوب می‌شوند و استخدام آنان به ضرورت خرید خدمت یا پیمانی و نظایر آن و یا عدم تعیین تکلیف قطعی آنان با وجود احراز شرایط استخدام رسمی، و جاهت قانونی ندارد و احتساب ایام بلا تکلیفی... ۲۲۵
- ۲۳- رأی شماره ۹۲۶ مورخ ۸۶/۰۹/۰۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر اینکه متعهدین خدمت در صورت سپردن تعهد خدمت و اتمام موفقیت آمیز دوره آموزشی مربوط و تحقق و اجتماع سایر شرایط قانونی، باید استخدام قطعی شوند و تمسک به معاذیر غیر موجه از قبیل فقد ردیف استخدامی و پایان دادن به خدمت این افراد در وزارت آموزش و پرورش و جاهت قانونی ندارد..... ۲۲۷
- ۲۴- رأی شماره ۹۳۸ مورخ ۸۶/۰۹/۰۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر استحقاق مشمولین قانون متعهدین خدمت به استخدام قطعی پس از فراغت از تحصیل در دوره مربوط و اینکه عدم اشتغال به خدمت متعهدین واجد شرایط است به فعل آنان نبوده است و احتساب سنوات عدم اشتغال جزو سابقه..... ۲۲۹
- ۲۵- رأی شماره ۱۴۴۳ مورخ ۸۶/۱۲/۰۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر احتساب مدت تحصیل مشمولین قانون سال ۱۳۵۴ جزء سابقه خدمت افراد واجد شرایط منوط به سپردن تعهد محضری نشده و این شرط در قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۶۹ منحصرأ در مورد داوطلبان تحصیل در دانشسراها به منظور انجام خدمت آموزشی در وزارت آموزش و پرورش منظور و ملحوظ گردیده است..... ۲۳۱
- ۲۶- رأی شماره ۱۴۹۵ مورخ ۸۶/۱۲/۱۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر تایید استحقاق شاکی به استخدام رسمی و احتساب سوابق خدمت بر مبنای قانون..... ۲۳۲
- ۲۷- رأی شماره ۱۵۳ مورخ ۸۷/۰۳/۱۲ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر استخدام قطعی متعهدین خدمت پس از فراغت از تحصیل در دوره مربوط و اینکه عدم اشتغال به خدمت متعهدین واجد شرایط مستند به فعل آنان نبوده است و استحقاق شاکی به احتساب مدت مورد ادعا (بلا تکلیفی) جزو سوابق خدمت دولتی..... ۲۳۴

- ۲۸- دادنامه شماره ۸۴۴ مورخ ۱۱/۱۲/۱۳۸۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر این که انجام مصاحبه علمی جهت پذیرش دانشجو در مراکز تربیت معلم امری قانونی و علمی است. ۲۳۵
- ۲۹- رأی شماره ۱۲۰ مورخ ۸۹/۰۳/۳۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی اینکه متعهدین خدمت پس از سپردن تعهد خدمت مطابق ضوابط مربوطه در اجرای ماده ۶ قانون موصوف به عنوان مستخدم آزمایشی قلمداد می‌گردند. ۲۳۷
- ۳۰- رأی شماره ۵۰۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع پس از صدور حکم و تداوم خدمت داوطلب با رعایت غمض حین از بعضی شرایط ایام عدم اشتغال بدون تعلق حقوق به عنوان سابقه خدمت قابل احتساب می‌باشد. ۲۳۸
- ۳۱- رأی شماره ۷۵ مورخ ۹۰/۰۲/۱۲ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با این موضوع که تعین محل خدمت متعهدین خدمت پس از فارغ التحصیلی در منطقه‌ای است که وزارت آموزش و پرورش تعیین می‌نماید. ۲۳۹
- ۳۲- رأی شماره ۷۰۹ مورخ ۹۲/۱۰/۳۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر اینکه فارغ التحصیلان پس از تصویب قانون متعهدین که در رشته دبیری فارغ التحصیل شده‌اند و مشمول احکام قانون یاد شده نیستند، بنابراین اعمال این قانون و احتساب فاصله خدمتی میان فارغ التحصیلان تا اشتغال به عنوان سابقه خدمت دولتی در مورد آنان وجاهت قانونی ندارد. ۲۴۱
- ۳۳- رأی شماره ۵۴۶ مورخ ۹۲/۰۷/۱۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر برخورداری متعهدین خدمت از حقوق دارآموزی از آغاز تحصیل و لازم الاجرا شدن قانون. ۲۴۳
- ۳۴- رأی شماره ۱۳۴۳-۱۳۴۴ مورخ ۱۳۹۷/۰۳/۳۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص تعیین محل خدمت متعهدین خدمت پس از فراغت از تحصیل. ۲۴۷

مقدمه

بسمه تعالی

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ آیه ۸۲ سوره انعام
 کسانی که ایمان می آورند و آن را آغشته به ظلم نمی کنند، امنیت و آرامش از آنان است و آنها هدایت
 شدگان هستند.

همه عالم کتاب حق تعالی است
 خلل یابد همه عالم سراپای

به نزد آنکه جانش در تجلی است
 اگر یک ذره را برگیری از جای

شیخ محمود شبستری
 در پرتو قانونهای و مراعات آن، عدالت، احقاق حقوق، امنیت، رفاه و آسایش و جلوگیری از ظلم، نصیب
 و بهره ای است که بشر را بر آوردار و سود برده است. بر این ریل، کرامت انسانی برآمده از هویت او
 همواره مورد تأکید و کریمانه و احساس می کند جان و مال و عرض و اعتبارش همواره در امان است.
 اطلاق نعمت مجهول به «امن» در کلام گهر بار پیامبر اعظم (ص) «نِعْمَتَانِ مَجْهُولَتَانِ الْأَمْنُ وَالْعَافِيَةُ»
 «بدان واسطه است که امنیت در ابعاد و بافتار سیاسی، اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی و فکری
 و عقیدتی، شرط حرکت عظیم اجتماعی است، است و لازمه آن، استقرار قانون و فهم و نهادینه کردن
 قانون مداری است. به ضرورت، سهم و تنش مسئولان، مجریان و متصدیان امور، تدوین، گسترش،
 پاسداشت قوانین و مقررات، ایفای حقوق فردی افراد، نهم مراعات همگانی و اهتمام در برابری و بهره
 مندی از مزایای مترتب بر آن است، چرا که قابوگزار، بهره و بهره مردمانی است که بر سرنوشت خود
 حاکم بوده، ادعا و نشان توسعه یافتگی و پیشرفت داشته و در آیدش، آسودگی و رفاه بیشتری زندگی می
 کنند.

علاوه بر ره آورد همه ادیان و مکاتب در زمینه ای وضع قوانین و تدبیرات پافشاری و الزام بر اجرای آن،
 عموم مردم نیز در زندگی جمعی، قوانین را معیار هم گرایی، تبعیت و تئین در داده تا در سایه سار آن،
 حریم خود و دیگران را برای زیستی آگاهانه، عالمانه و عامدانه حرمت بخشد. بر این اساس، اسلام که جامع
 ترین دین و اکمل ادیان است بر انعقاد و اجرای معاهدات، پیمان ها و قوانین بشری، تاکید بسیاری از آنها را
 تقیذ نموده است.

سیر پدید آیی قوانین و مقررات نظام تعلیم و تربیت در ایران، با تأسیس دارالفنون در سال ۱۲۷۷ شمسی به
 اندیشه و همت میرزا تقی خان (امیر کبیر) که متأثر از رنسانس علمی در اروپا و انعکاس پیامد و آثار آن در
 ایران بود آغاز گردید لکن حدود شصت سال طول کشید تا اشاعه و ترویج علم در قالب وزارت معارف،
 اوقاف و صنایع مستظرفه (۱۲۸۸ شمسی) رسمیت یافت و کمتر از ده سال بعد (۱۳۹۷) نخستین مراکز
 تربیت معلم این مهم را مورد حمایت قرار دادند. در سال ۱۳۰۷ شمسی دارالمعلمین عالی و به سال ۱۳۱۲
 دانش سرای عالی تأسیس گردید و سپس تأسیس مدارس عالی زمینه ای برای نشو و گسترش دانشگاه ها

۱- روضه الواعظین و بصیره المتعظین، محمد بن حسن فتال نیشابوری، ج ۲ ص ۴۷۲، الخصال شیخ صدوق ج ۱،
 ص ۳۴، بحارالانوار، علامه مجلسی ج ۷۸، ص ۱۷۰.

زیر نظر وزارت معارف گردید. استمرار این امر تا حدود سال ۱۳۴۴ به وزارت آموزش و پرورش سپرده شد و پس از آن سیاستگذاری، بر نامه ریزی و تدوین مقررات و هماهنگی میان دانشگاه ها به شورای مرکزی دانشگاه ها واگذار گردید. در سال ۱۳۴۶ تصویب قانون «تشکیل اختیارات هیأت امنای دانشگاه تهران» آزادی عمل بیشتری در دانشگاه ها فراهم و زمینه تشکیل وزارت علوم و آموزش عالی در بهمن ۱۳۴۶ گردید. پس از انقلاب اسلامی، نیازهای آشکار شده واقتضائات رو به رشد آموزش عالی، تطور، تنوع و گستردگی متناسبی را رقم زد، آنگونه که امور مربوط به تحول در نظام آموزش عالی به شورای عالی انقلاب فرهنگی واگذار گردید. در این اثناء امر تربیت معلم که قدمتی دیرینه یافته بود با مصوبه هفتصد و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی و بنابر پیشنهاد مورخ ۱۳۹۰/۰۶/۲۸ وزیر وقت آموزش و پرورش، به دانشگاه فرهنگیان واگذار گردید. بدیهی است این روند بر مقررات حاکم بر دوره ها، مختلف بی تأثیر نبوده و مواضع مراجع قانون گذاری و اجرایی را متأثر ساخته است. این تأثیر و تأثر را بازمانی مذکور بخشی از حافظه تاریخ نظام تعلیم تربیت را در قالب مصوبات متعدد را به خود اختصاص داده است.

به تناسب امور و دادگاه شریف فرهنگیان از منظر مصوبات و رویه های قانونی، گردآوری و تنقیح مجموعه ای تحت عنوان «مجموعه قوانین و مقررات تحصیل و استخدام دانشجو معلمان» به عنوان مرجعی قابل اتکاء و با این دید نظیم، تنقیح و اولویت دهی ناظر به وضع کنونی مصوبات ضروری نمود و دانشگاه را مصمم ساخت تا با استفاده از توان تخصصی موجود نسبت به این موضوع همت گمارد تا علاوه بر تولید محتوایی مرجعی خرد و ذی نفعان، موجبات اقناع و آرامش روانی مشمولان را فراهم و دستمایه ای برای مدیران، محققان، برای فهم دقیق حقوق و تکالیف دانشجویان فراهم آورد. دشواری کار گردآوری و تألیف بر خبردان موضوع، رسیده نیست، لکن اراده جمعی به تناسب کوشید تا مجموعه ای در خور، مطمئن، جامع و قابل اعتدال در سه بخش با آرایش موضوعی «قوانین و آئین نامه ها و آراء وحدت رویه» ساماندهی و جهت سهولت، استقلال، کنندگان و ایجاد وحدت رویه تقدیم نماید. امید است اصلاحات آتی با اندیشه فاخر نقادان و عالمان معارف فراهم و نسخه نهایی تدوین گردد.

حسین خنیفر

رئیس دانشگاه فرهنگیان